

Oslo Arbeiderpartis representantskapsmøte
12. januar 1993

Statsminister Gro Harlem Brundtland

AVSLUTNINGSTALE

Partifeller.

La meg først få takke på vegne av alle på Stortingsvalg-lista. Sammen må vi greie å få inn seks sikre fra Oslo. Vi har ni måneder på oss - og vi har et godt utgangspunkt: Et sosialdemokratisk program for 90-åra som gir et helhetlig svar på de utfordringene som vi står foran.

Vi har mye å vise til både nasjonalt og lokalt. Vi har et byråd som snur utviklingen i Oslo etter mange års borgerlig styre. Det gjøres mye godt arbeid, også ute i bydelene våre. Og alt dette ser vi ved at velferdstilbudene nå styrkes.

Meningsmålingene viser da også at vi har økt oppslutning om Arbeiderpartiet. Men - framfor alt, og det er det viktigste - det er mye vi har å slåss for.

Og vår viktigste utfordring er de mer enn 100.000 som ikke har noe arbeid å gå til. Vi opplever alle hvordan ledigheten rammer enkeltmennesker og familier. Det skaper utrygghet og det skaper økt urettferdighet. Derfor vil kampen for å skape flere arbeidsplasser være vår aller viktigste sak. Det er gjennom den kampen at vi også fører kampen for en mer rettferdig fordeling.

Den stortingsperioden som nå avsluttes, er den tredje, og glem ikke det, den tredje med borgerlig flertall i det norske Storting. Likevel - i halvparten av disse 12 åra så er det Arbeiderpartiet som har hatt regjeringen. De borgerlige partiene har ikke maktet å ta ansvar. Ingen ting tyder på at den situasjonen er endret, tvert om; og ingen av dem tror selv på noen borgerlig regjering og noe borgerlig samarbeid. Derfor så er da også det eneste tenkelige regjeringsalternativet en ren mindretallsregjering av Høyre. Men en slik regjering ville ikke ha store muligheter til å få flertall for sin politikk - så spesielt realistisk er det ikke. Så veldig godt alternativ er det heller ikke, og det skal vi få fram for velgerne.

Ut fra referatene fra Høyres valgsamling i helgen så ser vi at

gleden er stor på det hold over å kunne blankpusse Høyreprofilen, uten å måtte ta hensyn til at man skal måtte samarbeide med andre borgerlige partier.

Men, er det så et nytt Høyre man har pusset fram? Nei, det er det gamle Høyre man har tørket støvet av, med den gamle, kjente oppskriften: Kutt de offentlige utgiftene og reduser skattene. Det markedsføres under det gamle slagordet, større valgfrihet.

Det er mulig det er dette budskapet Høyre trenger for å få entusiasme i egne rekker. Men det landet trenger, det er å utvikle et sterkere og mer allsidig næringsliv som kan gi oss flere og tryggere arbeidsplasser. Og da trenger vi også samspillet med en sterk offentlig sektor. Og det er dette vi har lagt særlig vekt på de siste årene, og som har gitt resultater. Norsk næringsliv hevder seg stadig bedre i den sterkere, internasjonale konkurransen. Det vinner nå fram på nye markeder med nye produkter.

Og det skjer bl.a. fordi arbeidsbetingelsene er blitt bedre, både gjennom lettelser i avgifter og gjennom en moderat inntektspolitikk og et samarbeid om den jobben. Men det skjer også fordi det er satset vesentlig mer på forskning, på utdanning, på utbygging av våre kommunikasjoner og andre offentlige investeringer. I det hele tatt, det å styrke selve basis i samfunnet. Vi har fått dempet de offentlige overføringene og sikret en vekst i investeringer og i forbruk. Og det har også kommet både næringslivet og sysselsettingen til gode. Og det sier jeg selv om de ikke er fornøyd med at det er over 100.000 som ikke har arbeid, og som heller ikke har noe arbeidsmarkedstilbud eller opplæringstilbud.

Høyres budskap er jo nemlig å redusere den offentlige sektoren. 12 milliarder kroner i kutt, det foreslo Høyre i sitt alternative budsjett for dette året. Og halvparten av det skulle deles ut i skattelettelser og lavere avgifter. På papiret så går det nok an å få slike regnestykker til å gå opp, men i det virkelige liv er det ganske mye som da går fløyten med det. Tenk bare på hva følgene ville være av Høyres milliardkutt i sysselsettingstiltakene og i kommunenes inntekter. Det ville gitt høyere ledighet, det ville gitt svikt i tjenester i kommuner og fylker. En slik politikk den kjenner vi fra andre land. Det ville føre til stadig økende budsjettunderskudd, høyere renter og større arbeidsledighet.

Det er solidaritetsalternativet som er 90-åras alternativ. Svaret er ikke lenger skattelettelser, men offentlige investeringer og bedre balanse i de offentlige budsjettene. På den måten kan vi øke aktiviteten og få rentene ned. Vi trenger en fortsatt moderat inntektspolitikk, og vi trenger en sterk og effektiv offentlig sektor. Vi trenger vilje til å styre og til å prioritere.

Det er mulig å gjenreise den fulle sysselsetting og å styrke velferdssamfunnet. Vi må aldri gi opp den målsettingen og

aldri gi opp troen på at det kan vi få til. Men det holder ikke bare med slagordene. Det krever faktisk hardt politisk arbeid og det krever mye samarbeid oss alle imellom i denne bevegelsen og i dette partiet for at vi virkelig skal lykkes.

Høyres leder anklaget i helgen Arbeiderpartiet for å ha styrt Norge i grøfta. Jeg er faktisk stolt, jeg, av den plakaten som ble laget ved forrige valgkamp. Jeg har ingen problemer med å forsvare den hvis noen tror det, for uten styring havner Norge i grøfta, det mener jeg også nå. Men den begrunnelsen for at Høyres leder sa dette, det var den høye arbeidsledigheten. Og dette er nok av de mer originale analysene av bakgrunnen for ledighets-problemene som er blitt lansert.

Vi kan ikke ta så lettvint som dette på vårt alvorligste samfunnsproblem. Årsakene til den høye arbeidsledigheten er mange og de er sammensatte, det vet vi. Det er jo slett ikke slik at de land som har valgt en annen kurs enn vi har her i Norge, har kommet så mye bedre ut av det.

Sverige fikk i 1991 borgerlig regjering. Arbeids-ledigheten økte i 1992 fra omkring 80.000 til 300.000 helt ledige. Det er ikke så enkelt at man kan legge all skyld på den svenske borgerlige regjeringen av den grunn. Det er også internasjonale og strukturelle årsaker til en slik sterkt økende ledighet som vårt naboland har sett, og som ingen regjering kommer utenom, enten den ligger til høyre eller venstre i det politiske landskap.

Men det er også forskjeller i den politikken som har vært ført. Vi tok tidlig fatt i de virkelige problemene i økonomien i vårt land. Det gjorde vi fra 1986 og framover. Og vi har derfor kunnet bruke de offentlige budsjettene mer aktivt enn det regjeringen i det borgerlige Sverige nå gjør. Hadde ikke vi fra 1988/89 framover brukt de offentlige budsjettene så aktivt som vi har i kampen mot økt ledighet, ja da ville vi hatt arbeids-ledighetstall som hadde vært langt høyere enn de vi nå har. Og siden vi første gang måtte overta i 1986 så er sysselsettingen i den offentlige sektor økt med 75.000 personer. Og dette er en vekst som Høyre konsekvent har gått imot. Når ledigheten likevel har steget, til tross for denne offentlige innsatsen som har vært systematisk og målrettet, ja så er det fordi tapet av arbeidsplasser i vår industri og i store deler av vårt næringsliv ellers har vært så stort som det har. Og skal vi lykkes med å styrke sysselsettingen så må vi altså samle kreftene, i fellesskap bruke mulighetene å få vekst i sysselsettingen også i den private del av økonomien.

Nå er det ikke bare for å få ned ledigheten at vi er opptatt av å få fart på vårt næringsliv. Det er ikke bare grunnleggende for sysselsettingen, men også for alt det andre vi ønsker å ha ressurser til for å kunne ta fatt på og løse. Alle de oppgavene som fortsatt ligger der og som vi ønsker å få gjort noe med.

Det er fortsatt mangler og svakheter. Vi har mange eldre og funksjonshemmede som ikke får den omsorg og trygghet som vi ønsker at de skal ha og som de har behov for. Her i byen vår, er det mange som ikke tør å gå ut om kvelden. Kriminalitet skaper utrygghet. Vi har barn som ikke får nok omsorg og oppmerksomhet verken fra foreldre eller samfunn. Vi har familier som sliter med gjeldsproblemer.

Vi må ha vilje til å ha en sterk og målrettet offentlig sektor. Derfor blir Høyres linje en linje som også undergraver selve tryggheten i samfunnet. Og det, som jeg sier nå, er kanskje det viktigste argumentet mot å stemme for et slikt alternativ for de viktige årene som ligger foran oss.

For ti år siden var høyrekreftene på offensiven. Jeg husker godt årsskiftet vel -80/-81. Det var mindre styring og mer privatisering som var melodi og mål. Helsesektoren kom under sterkest angrep. Vi vant etterhvert den kampen. Vi fikk støtte fra mellompartiene til en annen kurs enn den regjeringen Willoch la opp til. Men denne kampen, denne type kamp, den er ikke vunnet en gang for alle. Dette kan gjøres på ny, og det vil bli gjort på ny hvis man får sjansen. Også på 90-tallet står den politiske hovedkampen mellom de sosialdemokratiske verdiene og høyrekreftene.

Det er noen partier som vil være opptatt av å sette en annen kamp i sentrum i valgkampen, og vil gjøre Stortingsvalget til et EF-valg. Nå er det ingen som verken ønsker eller tror at debatten om vårt forhold til Europa skal bli borte fram mot valget. Men vi har faktisk tenkt å la folke-avstemningen om EF telle, vi har tenkt å ta den på alvor. Og da er det ikke sammensetningen av Stortinget som skal avgjøre EF-saken, det er folket. Uansett utfallet av den saken, så skal landet i alle fall styres i fire år. Og hva som vedtas hver eneste dag, og hver måned som går i den fireårs-perioden er veldig viktig for alle mennesker i vårt land. Ingen kan regjere bare på grunnlag av noen utvalgte hjertesaker og et nei til EØS og EF. Dere ser jo at det er dette en del legger opp til.

Når EF-saken er avgjort - enten det blir ja eller nei til medlemskap - så vil de partiene som nå finner hverandre i et nei, være tilbake i sine mer tradisjonelle roller. Nå, som før, er det mellom høyrekreftene og sosialdemokratiet at den politiske hovedkampen står.

De oppgavene vi står foran, partifeller, krever sterkere samarbeid og større vilje til felles ansvar - i det enkelte land og landene imellom. Hvordan kan vi, i en tid som er så preget av en rivende utvikling og store forandringer, sammen feste de politiske grepene? Dette er noe av vår tids dilemma med det store behov for økt politisk styring som er der, og som man ikke fullt ut har funnet svarene på. Hvordan kan vi sammen forstå og håndtere de sterke endringskreftene som griper inn på alle livets områder og på tvers av landegrensene?

Svaret er iallfall ikke å overlate mer til markedskreftene; svaret er å finne de nye redskapene for å få bedre styring med utviklingen og det er det vi har lagt opp til i vårt program.

Så vet vi at den politiske pendelen svinger. Troen på solidaritet, på fellesskap og samhold tror jeg nå er økende. 90-åra blir annerledes enn 80-åra var. Den nye bølgen vil bæres fram av erkjennelsen om at vi er tjent med å være litt mer solidariske. Det er ingen tilfeldighet at det om noen få dager går en ny president inn i Det hvite hus.

La oss bruke de neste ni månedene til å slåss for større oppslutning om våre verdier: Et samfunn hvor alle får muligheter til å bruke sine evner og sine krefter. Det er dette, og at det skal gjelde alle, det er dette som er selve drivkraften i vårt politiske arbeid. Og det er dette som gjør at vi alle kan glede oss, at vi alle kan stå sammen om det budskapet vi framfører, og at vi kan gjøre den jobben som nå trenges fordi vi skal ha minst 6 inn på Stortinget, vi skal ha Grete Faremo inn på Stortinget, vi skal ha 6. plassen inn. Og da gjør vi det sammen, partifeller.